

PERSCOMMUNIQUÉ

(Not so) easy come, (still) easy go? Een nieuwe kijk op footloose multinationale bedrijven

door Pierre Blanchard, Emmanuel Dhyne, Catherine Fuss en Claude Mathieu

NBB Working Paper No 223 - Research Series

Overheden houden er in hun beleid tot het aantrekken van directe buitenlandse investeringen rekening mee dat multinationale bedrijven (MNBs) bijzonder dynamisch zijn en de kansen kunnen grijpen die de buitenlandse markten aanbieden. De keerzijde van de medaille is dat MNBs bij negatieve schokken snel(ler) kunnen reageren en ervoor kiezen zich uit de buitenlandse markten terug te trekken. Deze "footloose" of ongebonden eigenschap van MNBs is een belangrijke kwestie voor overheden in termen van sociale lasten. Een van de belangrijkste bekommernissen is het banenverlies. Aangezien MNBs gekenmerkt worden door hun grotere omvang, leidt de sluiting ervan immers ook tot het verlies van een groot aantal banen. De footloose aard van MNBs vormt eveneens een uitdaging voor het productiviteitsniveau van de Belgische ondernemingen. Aangezien het typerend is voor MNBs dat zij meer produceren, brengt een sluiting van hun afdeling in België een daling met zich mee van het productiviteitsniveau en sluit zij een bron van mogelijke technologie- en kennistransmissie af.

Het belang van de ondernemingsmobiliteit van MNBs voor een economie vereist een beter begrip van de beslissende factoren voor het vertrek van bedrijven, meer specifiek van de verschillen in het vertrekgedrag tussen MNBs en binnenlandse ondernemingen. Dit is het doel van onze paper. De paper draagt op twee belangrijke manieren bij tot de literatuur over footloose multinationals.

Ten eerste bekijkt de paper de rol van eenmalige kosten als belemmeringen voor het vertrek van bedrijven. Hij bekijkt eveneens de rol van de bedrijfsomvang naast de eenmalige kosten. De omvang kan op gepaste wijze ook worden gebruikt om te controleren voor andere bronnen inzake vertrekbelemmeringen, zoals bijvoorbeeld schaalvoordelen, de mogelijke meerdere vestigingen van de onderneming of een beter management.

Ten tweede onderzoekt de paper of MNBs bij hun besluit om te vertrekken een andere gevoeligheid voor eenmalige kosten aan de dag leggen dan binnenlandse ondernemingen. Daarnaast gaat de paper na of MNBs gevoeliger zijn voor een daling in hun prestaties dan binnenlandse ondernemingen.

De empirische analyse is gebaseerd op een zeer uiteenlopende en uitgebreide groep van Belgische ondernemingen uit de verwerkende industrie, de bouwnijverheid en de marktdiensten over de periode 1998-2008. Een random effects probitmodel wordt berekend voor de bedrijfsuittreding, wat ruimte laat voor niet waargenomen bedrijfsheterogeniteit en waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijke endogeniteit van de verklarende variabelen wat betreft de bedrijfseffecten en met de restwaarde.

Dit zijn onze voornaamste bevindingen. Ten eerste ligt de onvoorwaardelijke waarschijnlijkheid op vertrek van MNBs lager dan die van binnenlandse ondernemingen. Ten tweede hangt de waarschijnlijkheid op vertrek af van productiviteit, eenmalige kosten, omvang, marktstructuur, ondernemingsleeftijd... Nadat voor deze variabelen werd gecontroleerd, vinden wij aanwijzingen dat MNBs een grotere vertrekneiging vertonen dan binnenlandse ondernemingen. Wij vinden evenwel geen aanwijzingen als zouden Belgische MNBs minder geneigd zijn een lokale productielocatie te sluiten dan buitenlandse MNBs. Ten derde geven onze resultaten aan dat vertrekbelemmeringen, zoals eenmalige kosten en omvang, minder invloed lijken te hebben op het besluit van MNBs om te vertrekken in vergelijking met binnenlandse ondernemingen, wat een deel van hun footloose aard kan verklaren. Omgekeerd lijken MNBs niet sterker te overreageren op een ernstige verslechtering van de productiecijfers van hun Belgische afdelingen. Wat voor buitenlandse MNBs echter het meest van belang kan zijn, is de evolutie van de productiviteit van hun Belgische afdelingen ten opzichte van die van de andere afdelingen van de MNB.

Samengevat: deze paper benadrukt dat er twee aspecten zijn aan de footloose aard van MNBs. MNBs zijn niet alleen vaker geneigd uit de lokale markt te vertrekken dan binnenlandse ondernemingen met een vergelijkbare omvang, productiviteit, leeftijd en activiteitensector, maar zij zijn ook minder gevoelig voor de effecten van eenmalige kosten als een belemmering voor een vertrek.